

WOUW Amsterdam *netwerk maatschappijkritische 50+vrouwen*

Postadres
Wijkcentrum d'Oude Stadt,
Nieuwe Doelenstraat 55,
1012 CP Amsterdam

E wouw.amsterdam@gmail.com | www.wouw-amsterdam.nl
IBAN NL16 INGB 0000 4457 38

J A A R V E R S L A G
V A N W O U W O V E R
H E T J A A R 2 0 1 7

VOORWOORD VAN HET COÖRDINATIETEAM

Het jaar 2017 was een productief jaar voor WOUW.
Zowel inhoudelijk, organisatorisch als publicitair is er veel werk verzet.

In dit verslag worden de activiteiten van de werkgroepen door henzelf vermeld.
De onderwerpen die voor alle WOUW-vrouwen zijn bestemd, staan in het algemene gedeelte. Vaak worden themamiddagen door een werkgroep voorbereid.
De Bijbelgroep heeft zich dit najaar opgeheven. Zij doen daar bij werkgroepen verslag van.

Op het gebied van publiciteit en voorlichting hebben zich ontwikkelingen voorgedaan.
De website is dit najaar uitgebreid met Twitter en YouTube. Veel verslagen en activiteiten zijn nu te lezen op de website. Ook nieuw: onderstreepte woorden verwijzen naar het artikel op de website. (klik met de muis op het onderstreepte woord, druk de Ctrl-knop in en klik nogmaals met de muis)

Eindelijk is er een nieuwe folder uitgekomen voor de PR.
Vooral van de website gaat een wervende kracht uit. Nieuwe leden melden zich aan.

Het wijkcentrum d' Oude Stadt bood gastvrij haar ruimten aan. Nog steeds vinden we er onderdak. Weliswaar is er geen eigen ruimte, p.c. en telefoonaansluiting, maar toch gaat het goed met de aanloop en het contact via de gmail.

Het lijkt erop dat het wijkcentrum in september 2018 het pand moet verlaten. Daarmee ziet het er naar uit dat we opnieuw onze ruimte verliezen.

Ondertussen zijn er al contacten gelegd met de Vredeskerk, Pijnackerstraat in Zuid waar in de Pastorie ruimte beschikbaar is. Ze vragen een aantrekkelijke huurprijs en het is goed bereikbaar met het Openbaar vervoer.

Wellicht lukt het het wijkcentrum een pand te vinden waar wij ook gebruik van kunnen maken.

Een maandelijks vast punt is de koffie-ochtend bij de Carrousel elke 22^e van de maand, ongeacht op welke dag dat valt. De Carrousel aan het Weteringcircuit is 7 dagen per week open en goed bereikbaar per tram.

Als organisatievorm hebben we nu al een aantal jaren het coördinatieteam. Dit team komt regelmatig bijeen, brengt verslag uit van de verschillende groepen, bereidt bijeenkomsten voor en verricht de nodige administratieve handelingen. Deze groep is dringend aan vernieuwing toe. We hebben goede hoop dat dit gaat lukken op de eerstvolgende Algemene Leden Vergadering.

Al met al is WOUW een springlevende vereniging die zich maatschappelijk zeer betrokken voelt bij de Amsterdamse samenleving.

Het coördinatieteam
Saar Boerlage
Dini Eekhuis
Marianne Ketel
Madelien Krips

ALGEMENE ZAKEN

Ontmoetingsruimte

Voor onze bijeenkomsten maken we gebruik van het Wijkcentrum d' Oude Stadt. De feminisiegroep maakt gebruik van de tuinkamer van Annet Haak.

Carrousel

Als vaste ontmoetingsmogelijkheid is er elke 22^e van elke maand het kopje koffie in de poffertjeskraam "de Carrousel" aan het Weteringcircuit. Dit is uitgegroeid uit tot een gezellig samenzijn met goede gesprekken vanaf half elf tot ongeveer twaalf uur.

Organisatie

Elke werkgroep vaardigt iemand af voor het coördinatieteam.

De werkgroepen opereren onafhankelijk, dat wil zeggen dat ze geen verantwoording afleggen aan het coördinatieteam, maar elkaar wel op de hoogte houden. Elke werkgroep organiseert jaarlijks een of twee thema-middagen.

Coördinatieteam

Madelien Krips treedt op als voorzitter,

Dini Eekhuis doet secretariaatswerkzaamheden en houdt de email bij.

Marianne Ketel is penningmeester,

Saar Boerlage onderhoudt contacten naar buiten m.n. naar de ouderenorganisaties in Amsterdam.

Het lidmaatschap bedraagt € 20,- per jaar.

Wouw is lid van de Nederlandse VrouwenRaad, Marjan Nieuwenhuis is afgevaardigde.

Website, Facebook en Twitter

De website wordt regelmatig bijgehouden. Dit jaar is de website uitgebreid met Twitter en er kunnen YouTube video's geplaatst worden.

Rondbrief – Agenda

Naast regelmatige e-mails met informatie wordt af en toe een rondbrief een aanvullende informatie op papier gestuurd naar leden zonder e-mail.

Jaarvergadering

Deze werd gehouden op 11 april 2017 met het verslag van vorig jaar, beleid, financiën nieuwtjes en huisvesting.

Najaarsvergadering

Op 13 december 2017 werden de voornemens voor 2018 en de begroting gepresenteerd.

THEMABIJEENKOMSTEN

6 maart **VERKIEZINGEN**, lees [verslag](#)

Aan het verslag zijn een aantal punten toegevoegd, zoals strategisch stemmen en wat partijen in hun verkiezingsprogramma's hebben geschreven over vrouwen.

1. Wat stem je en waarom, verslag van de themamiddag
2. Strategisch stemmen, wat is het. Variant op de leuze: 'Kies op een vrouw'.
3. Concrete uitwerking op wie je moet stemmen via strategisch stemmen.
4. Artikel: 'Meer vrouwen in de Tweede Kamer? Met slim stemmen is dat zo gepiept'. Hoe je met strategisch stemmen daadwerkelijk meer vrouwen in de Tweede Kamer kunt krijgen.
5. Wat staat er in de verkiezingsprogramma's van partijen over de belangen van vrouwen?

28 juni **HET BELANG VAN EEN TESTAMENT EN EEN LEVENSTESTAMENT**

door Notaris H el ene Faasen, 28 juni 2017, lees [hier](#) het hele verslag.

Korte beschrijving

Naar aanleiding van vragen eerst in het kort het verschil tussen beide testaments.

Een **testament** en/of **codicil** maak je voor anderen. Hierin wordt geregeld wat er moet gebeuren n a je overlijden. In grote lijnen regel je hierin wat je wensen zijn t.a.v. je begrafenis/crematie en hoe je erfenis wordt afgewikkeld. Een **levenstestament** maak je voor jezelf. Dan wordt het makkelijker voor anderen om zaken te regelen als je niet meer wilsbekwaam bent. Dit betreft je financiële zaken en welzijn en zorg. Wie wijs je aan om wat te regelen. In het levenstestament kun je ook zaken regelen over je levenseinde, euthanasie, een prolife verklaring en palliatieve zorg.

13 september **'DE DAPPERE PATIËNT'**, film gemaakt in samenwerking met de 'Eerste Lijn Amsterdam'. De film is bedoeld als aanzet tot een discussie over het voeren van een gesprek met de huisarts over wat je wel en niet zou willen aan behandeling in bepaalde omstandigheden. Het is belangrijk dat je huisarts enig inzicht heeft over hoe jij na je 80^e in het leven staat. Er wordt ingegaan op vragen als: Hoe kan zo'n gesprek het beste tot stand gebracht worden. Van wie moet het initiatief uitgaan? Op welke leeftijd ga je zo'n gesprek voeren? Wacht je tot je veel gebreken hebt? Aan deze film, die mede op initiatief van WOUW tot stand is gekomen, hebben van vier vrouwen van WOUW meegewerkt, namelijk Annet Haak, Anneke Schmidt, Saar Boerlage en Dini Eekhuis. [Annet](#) heeft haar bijdrage op papier gezet, zeer de moeite waard om te lezen.

15 november **'HET ZELFGEKOZEN LEVENSEINDE'** door Stichting de Einder, 15 nov 2017

De doelstelling van de Einder is je eigen regie bepalen wanneer en hoe je op een humane wijze een einde kunt maken aan je leven. Lees het [verslag](#) over de introductie en gestelde vragen, en de gepresenteerde [PowerPointPresentatie](#)

ANDERE ACTIVITEITEN

De Nieuwe **FOLDER** is uit, ontworpen door Marjan Nieuwenhuis.

EETGROEP

De eetgroep gaat  en keer per maand uit eten in steeds een ander restaurant. Het restaurant wordt gezamenlijk uitgekozen. Staat open voor iedereen, opgave bij Dineke Kleinsmit.

LEESGROEP

De wouw-leesgroep richt zich op literatuur over (en liefst geschreven door) vrouwen, en hun positie in gezin en maatschappij in andere culturen. De groep bestaat uit 6 leden.

Ook dit jaar kwamen we 5 keer bijeen, steeds bij één der leden thuis.

De volgende boeken hebben we gelezen en besproken:

- Clarice Lispector : Het uur van de ster.
- Mohammed Choekri : Gezichten.
- Elias Choukri : Poort van de zon.
- Susan Abulhawa : Het lidteken van David.
- Amitav Gosh : liefdeslijnen.

Elke keer weer ontspon zich een uitgebreide discussie over vrouwenlevens hier en daar.

We hopen nog een lange tijd door te gaan. Frederiek Hunfeld

LEESGROEP SCHEURENDE ARTIKELEN

Verslag volgt nog

16 juli 2017 **INTERVIEW** met de nieuwe voorzitter van de Nederlandse Vrouwenraad Nenita La Rosa. Nenita maakt een kennismakingsronde langs de 54 vrouwenorganisaties die bij de NVR zijn aangesloten. Vanuit Wouw heeft ze een gesprek met Madelien Krips en Marjan Nieuwenhuis.

WOONGROEP

Na 9 jaar heeft de werkgroep Wonen van de Wouw, samen met enkele andere groepen, een locatie gevonden op het Zeeburgereiland, waar in de zomer 2017 88 woningen in een woontoren bestemd worden voor 55+-ers. Goedkope en middeldure huur.

Lees meer op de website van Akropolis

Zes WOUW-vrouwen zijn er gaan wonen.

WERKGROEPEN

FEMINISMEGROEP

In het voorjaar gingen we verder met het boek : 'Vrouwelijke Filosofen', samengesteld door Carolien Ceton, 2012. Door de inleidsters werden Simone de Beauvoir, Suzanne Langer, Mary Wollstonecraft en Ayn Rand uitgekozen. Filosofen die voor elk van de vrouwen een bijzondere betekenis heeft.

In de zomer besteden we twee keer aan een uitgebreide evaluatie. Brainstorm over hoe we verder gaan met de feminisiegroep, wensenlijstje, wat zijn je verwachtingen van de feminisiegroep, wat wil je inbrengen? Wat hebben we gemeenschappelijk? We stellen een jaarprogramma op met als criterium 'is een thema relevant voor ons als oudere feministische vrouwen?'

Aan de hand hiervan stellen we een jaarprogramma op, met als thema's:

- Zijn er grenzen aan de autonomie van ouderen?
- Hoe verhouden we ons tot de jongere generaties? En hoe verhouden de jongere generaties zich tot ons?
- Geld koppelen aan feminisme
- Zorg, hebben wij als feministen de zorg verkwanseld?

Het eerste thema wordt uitgewerkt via de opdracht 'Wat is je ideaalbeeld van goed oud worden'. Wat valt er op in de opsomming n.a.v. dit rondje?

- ons uitgangspunt is dat we allemaal mobiel zijn, - de kwaliteit van het leven is belangrijker dan financiën, - contact houden met de buitenwereld, - zelfredzaamheid, geen afhankelijkheid.

Verder volgen elke bijeenkomst actuele ontwikkelingen zoals bv van The Womens March, georganiseerd vanwege de verkiezing van Trump, die ook in een grote manifestatie had georganiseerd op het Museumplein, 21 januari. Minister Lilian Ploumen die succesvol wereldwijd geld inzamelt voor abortus. De #metoo discussie levert heftige reacties op. De coördinatie is in handen van Madelien Krips en Marjan Nieuwenhuis.

STUDIEGROEP ECONOMISCH ZELFSTANDIG

In het jaar 2017 zijn twee belangrijke ontwikkelingen aan de orde geweest wat betreft de financiële situatie van vrouwen na een scheiding om de wetgeving hier omtrent aan te passen.

Het eerste punt betreft **partneralimentatie**.

Op 14 maart 2017, de dag vóór de Kamerverkiezingen, toen niemand meer iets van het kabinet verwachtte, kwam een Nota van Wijziging uit, opgesteld door de drie initiatiefnemers VVD, PvdA en D66. De belangrijkste wijziging daarin is dat de rechtsgrond van partneralimentatie teruggedraaid wordt van 'verlies aan verdien capaciteit tijdens het huwelijk' naar 'levenslange lotsverbondenheid'. Dit heeft grote consequenties voor de berekening van de hoogte van de partneralimentatie. De duur van de partneralimentatie wil men echter nog steeds terugbrengen van 12 naar 5 jaar. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt voor de studiegroep. De bespreking van het wetsvoorstel in de Commissievergadering Veiligheid & Justitie is uitgesteld totdat er een nieuwe regering aantreedt. Voor 2017 betekende dit dat er nog geen nieuw wetsvoorstel is ingediend.

Het tweede punt betreft de **verdeling van het pensioen bij een scheiding**.

Formeel heb je recht op de helft van het pensioen bij een scheiding. Echter, zeventig procent van de vrouwen vergeet dit te regelen en adviseurs vinden het ingewikkeld om dit aan te kaarten met alle gevolgen van dien. Daarnaast bleek dat de wet zo in elkaar zit dat de meeste vrouwen met hun pensioen afhankelijk blijven van hun ex. In de zomer 2017 vond een evaluatie plaats over deze wet Verdeling Pensioen bij Scheiding. Een aanpassing van de wet blijkt noodzakelijk omdat er veel in het nadeel van vrouwen uitvalt. In het voorjaar 2018 gaat de evaluatie verder.

Toen de studiegroep EZ zich verdiepte in deze wet die belangrijk is voor de financiële situatie van vrouwen na pensionering bleek het om een ingewikkelde materie te gaan. We hebben desondanks een brief opgesteld aan de minister en de commissieleden en die is via de NVR verstuurd.

Lees meer op <http://www.economischzelfstandig.nl/pensioen-meer/>
Marjan Nieuwenhuis

WELZIJN EN ZORG

De werkgroep heeft ongeveer 10 deelnemers. Zes van hen komen regelmatig op de bijeenkomsten. Namens de werkgroep Welzijn en zorg neemt Dini Eekhuis deel aan het cluster ouderen bij Cliëntenbelang.

We wisselen o.a. artikelen uit die we bediscussiëren.

In de wintermaanden hielden we ons bezig met het onderwerp “sterfelijk” zijn. Het boek van Atul Gawande was mede aanleiding voor de film “de dappere patiënt”.

Vier vrouwen van de werkgroep werkten mee aan deze film die in 2016 werd gemaakt door de organisatie Eerste Lijn Amsterdam.

Uit de inhoud: “De geneeskunst en wat er tegen het einde van je leven uiteindelijk nog toe doet. In essentie gaat het om de eigen regie en de meer luisterende rol van de arts. Ernstig zieke mensen hebben andere prioriteiten dan alleen hun leven verlengen. De vraag is hoe we een gezondheidsstelsel kunnen ontwerpen dat mensen daadwerkelijk helpt om te bereiken wat aan het einde van hun leven het belangrijkste voor ze is.”

Dit leidde in het voorjaar tot de voorbereiding van een aantal algemene bijeenkomsten voor alle WOUW- vrouwen.

De onderwerpen waren:

- het testament en het levenstestament;
- wat wil je wel en niet op weg naar het einde van je leven;
- het zelfgekozen levenseinde.

In het najaar ging onze aandacht, naast de algemene bijeenkomsten, uit naar mantelzorg. We spraken ook over onze ongerustheid over het verdwijnen van verzorgingshuizen, waar niets voor in de plaats komt. Als er geen ruimte in een verpleeghuis is, zijn geïndiceerde ouderen erg afhankelijk van mantelzorg. Er is sprake van een groot grijs gebied. Aan het einde van het jaar bogen we ons nog over de onderwerpen eenzaamheidsbestrijding en dementie. Deze onderwerpen hebben overigens wel onze voortdurende aandacht gevraagd. We bespraken de informatie in "Beter oud" en wisselden artikelen uit.

Een van de onderwerpen waarover we ons nog verder willen buigen is o.a. "Betaalbare zorghotels". Het lijkt wel of er een oerwoud van mogelijkheden voor tijdelijke en langdurige zorg aan het ontstaan is.

Onduidelijk is wat de kosten zijn en of de verzekering de kosten voor haar rekening neemt. Als je ziek bent en uit het ziekenhuis wordt ontslagen, zal je vaak niet in staat zijn hierover een beslissing te nemen. We willen proberen hierin meer inzicht te krijgen.

Dini Eekhuis

WERKGROEP WONEN

Er staan 10 WOUW-vrouwen ingeschreven, waarvan 8 regelmatig komen.

We komen eenmaal per maand bij elkaar en bezoeken af en toe een project. Waar hielden we ons mee bezig?

Namens de werkgroep wonen zit Dini Eekhuis in het stedelijk overleg ouderenhuisvesting. Deze groep ervaringsdeskundigen adviseert ambtenaren die zich met ouderenhuisvesting bezig houden.

Ondersteuning van woningzoekenden.

In de woonsteunpunten komt een wijziging. Het ASW en de huurderver. Amsterdam gaan uit elkaar. De wooncoaches worden ondergebracht bij !WOON zoals het ASW gaat heten. Saar Boerlage vertelde over de perikelen tussen !WOON en de Huurdersvereniging. De subsidiestromen worden gescheiden.

In de Huurdersvereniging zijn twee stromingen: de koepelorganisaties van de corporaties en de actiegerichte groepen. Dat botst met elkaar. De Huurdersvereniging Amsterdam zoekt naar een nieuwe vorm.

De huurdersbond is een landelijke organisatie; !WOON is voor individuen.

We bogen ons over de problemen die ouderen zonder p.c. hebben met woningnet. Hebben woningcorporaties een afdeling bijzondere huisvesting? Wat doen de wooncoaches? Hoe werkt het? Dit wordt vervolgd in 2018.

Bezoekjes en excursies:

We bezochten het Ramses Shaffyhuys. Ada Beens regelde de excursie. Het is een interessant project: het complex is van een woningcorporatie met huurwoningen en ateliers. Voorwaarde om er te wonen is o.a. dat je een kunstopleiding hebt gevolgd.

Ook de Akropolistoren werd bezocht. De toewijzingsregels voor de Coöperatieve Vereniging van bewoners van de Akropolistoren (55 +) werden besproken.

Er is een koppeling tussen het lidmaatschap van de coöperatieve Vereniging en het huren bij de Alliantie. Iedere kandidaat moet een gesprek voeren met de entreecommissie. Voor de selectie is een vragenlijst ontworpen. Je kunt alleen een huurcontract krijgen als je lid bent van de vereniging. Iedere bewoner is lid; er is niet een hoofdbewoner.

Te ontwikkelen woonprojecten.

We voerden discussies over ouderenwoningen in de nieuwe Uilenburgerstraat. Dit is een kleine bouwlocatie in de binnenstad. Deze plek werd uiteindelijk geclaimd door postcode 1011, dat is de Nieuwmarktbuurt.

Op de Oostelijke eilanden wordt een groot gebied ontwikkeld als woon/ werkgebied. Hier worden plannen gemaakt voor ouderenhuisvesting.

De zoektocht naar woonvormen voor ouderen en de vorm waarin de mogelijkheden om er te kunnen wonen zich ontwikkelen, worden in 2018 voortgezet.

Gemeentelijke regels.

De gemeente heeft nieuwe regels voor ouderhuisvesting. De leeftijd gaat van 55 naar 65 jaar. Het scheiden van wonen en zorg vraagt onze voortdurende aandacht.

Verzorgingshuizen worden gesloten; er komt niets voor in de plaats.

De Wittenberg is verloren voor ouderenhuisvesting. Er komt short stay. De hofjes worden verhuurd aan jongeren.

Saar Boerlage

Een korte terugblik op de bijbelgroep

'Bijbellezen met vrouwenog'

In 1991 is er een groep gestart met het doel om de bijbel op feministische wijze te lezen. Wie de groep toen leidde, weten we niet meer, maar als tweede heeft Erna de Haan tot haar overlijden in 1999 deze groep begeleid. Zij koos vooral verhalen over VROUWELIJKE profeten.

Daarna heeft Wil Bots het stokje overgenomen. De club werd nu 'Bijbellezen met vrouwenog'. We hebben geleerd dat de Bijbel géén geschiedenisboek, géén biologieboek, géén natuurkundeboek of aardrijkskundeboek is, maar een boek met GELOOFSVERHALEN, die van mond tot mond werden doorgegeven, waardoor ze aan verandering onderhevig waren en met hun tijd meegingen. Die verhalen werden later op schrift gesteld en zijn dus gestold, zelfs als waar gebeurde verhalen gelezen, die je stipt moest naleven met alle gevolgen van dien. Wij hebben met elkaar gekeken hoe we de Bijbel in deze tijd nog herkennen en kunnen begrijpen en naar deze tijd vertalen; hoe de positie van de vrouw van toen en nu was en hoe de verhouding man/vrouw. We probeerden de verborgen vrouw tevoorschijn te halen en te laten zien hoe verstandig en bewust ze ook toen waren.

We hebben heel wat verhalen met elkaar gelezen zoals Genesis, het eerste bijbelboek en het poëtische Hooglied. Maar ook de Openbaring van Johannes, waar de Bijbel mee eindigt en brieven van Paulus, die minder vrouwonvriendelijk is dan we dachten. En natuurlijk heel veel vrouwenverhalen. Alle vrouwenverhalen? Nee, iemand ontdekte dat ze Abigail niet kende. Die konden we nog net even lezen, maar er zullen ongetwijfeld nog meer vrouwen in dit mooie boek verborgen zitten.

Omdat we ook andere WOUW-leden bij onze groep wilden betrekken, hebben we eens een bezoek aan het Bijbels Museum georganiseerd. Later hebben we een workshop gehouden met als onderwerp de vier vrouwen die in de stamboom van Jezus staan, namelijk Tamar, Rachab, Ruth en Batseba. Die werd goed ontvangen en er werd enthousiast meegedaan, maar één lid zegde haar lidmaatschap op, omdat ze niet bij een 'christelijke club' wilde horen.

We hebben in de loop van de jaren meerdere leden verloren door overlijden, maar we zijn een hechte groep gebleven, waarin iedereen zich vrij voelde om open en eerlijk haar mening te zeggen. We hebben de laatste bijeenkomst in december 2017 met koffie en lunch afgesloten in een passende omgeving: het Bijbels Museum.

Ada Beens, Janna v.d. Baan, Frederiek Hunfeld en Wil Bots-Dulmers

KONTACTEN MET ANDERE ORGANISATIES

Vrouwenorganisaties

Deelname aan bijeenkomsten van Atria, Women Inc, SPE, de Lesbo Code, Nederlandse Vrouwen Raad.

Vrouwenbeweging Unioni, ouderen vrouwengroep Elovenloje, Finland.

Ouderen

Enkele vrouwen namen deel op persoonlijke titel aan overkoepelende organisaties: in de werkgroep ouderenhuisvesting van het NOAR en het stedelijk overleg ouderenhuisvesting.

En verder

Deelname aan o.a. stadsdorpen en het roze stadsdorp, vluchtelingenwerk en levenseindegroepen, Cliëntenbelang, De Nieuwe Liefde.

Voor alle deelnames geldt dat de informatie uit de organisaties wordt teruggekoppeld naar de desbetreffende werkgroep, indien relevant.